

[Valbak.]

ringsinstituttets tidsubestemthed, anbefaler også tidsubestemthed for denne særlige kategori af lovovertrædere.

Det må understreges, at det afgørende ved forslaget er, at forvaringssanktionen afskaffes for alle andre end grove, farlige forbrydere. Jeg synes, det er vigtigt at holde fast ved, at tidsubestemtheden ophæves for de fleste, de ikke-farlige. Vi kan anbefale denne ophævelse.

Det tilbagestående spørgsmål er da, om man principielt bør opretholde forvaringen for de farlige, eller om man bør afskaffe den. Må jeg først sige, at vi vel snart må til at se på det spørgsmål i lyset af begrebet livsvarigt fængsel. Livsvarigt fængsel er jo i virkeligheden en tidsubestemt sanktion. Nu kan vi vel, går jeg ud fra, ikke i denne omgang komme til at løse forvaringsspørgsmålet i lyset af den bredere sammenhæng; dette taler vistnok for at følge ministeren i forslaget i denne omgang og standse op dér, hvor han har gjort det. Jeg må dog tilføje, at vel må man være indforstået med, at grove forbrydere af den i forslaget beskrevne art ikke løslades, hvis de på løsladelsestidspunktet vitterlig frembyder en nærliggende fare for andre. Men problemet er: i hvor høj grad kan man tage udgangspunkt i farlighedskriteriet på domstidspunktet? Hvem kan med sikkerhed sige på det tidspunkt, at pågældende vil udgøre en fare om 10, 15 eller 20 år? Det kan ingen, for der findes mig bekendt ingen undersøgelser, som siger noget om det. De manglende undersøgelser kunne kun indtil videre.

Måske kunne man tænke sig et hensigtsmæssigt kompromis imellem tidsbestemthed og tidsubestemthed allerede nu, f. eks. sådan at den konkrete forbrydelse bedømmes på principielt normal måde med den tilføjelse, at det i de særlige tilfælde fremgår af dommen, at der inden udløbet af ordinær sanktionstid tages stilling til, om tilbageholdelse på farlighedskriteriet skal finde sted. Vi vil i hvert fald gerne i udvalget have lejlighed til en fordomsfri drøftelse også på dette grundlag.

Jeg har allerede indledt med at antyde positiv behandling af alle forslagene; det gentager jeg gerne.

Ruth Olsen: I bemærkningerne til lovforslaget tales om frihedsstraffens risiko for psykiske skadevirkninger. At frihedsberøvelse er en hård psykisk belastning, især når man ikke ved for hvor længe, er forhåbentlig ingen uvidende om. Det ville da være hyklerisk at bilde sig andet ind; at straffe er at gøre fortræd, mere eller mindre. Derfor forekommer det mig at være en stor misforståelse og i strid med al logik at blande to så uforenelige ting som behandling og indespærring sammen. Med behandlingsideologien har man så at sige forsøgt at gøre de sociale afvigere bedre egnede til at leve i dette samfund ved at tilføre dem endnu flere psykiske skadevirkninger, end hvad de i forvejen måtte have.

Når jeg nævner dilemmaet mellem straf og behandling her, skyldes det, at de tidsbestemte straffe har været nær tilknyttet behandlingstanken. Usikkerheden med hensyn til varigheden af en behandling har været brugt som argument, ja, man har sågar brugt forklaringer som den med fangeres større samarbejdsvilje, hvis løsladelse alene afhang af behandlerens velvilje. Om den form for spytslikkeri og føjelig underkastelse, som herved blev fremmet, gør bedre egnet til at leve i dette samfund, må hver især selv afgøre, men tidsubestemt straf kan i hvert fald betegnes som en tilstand af faktisk retsløshed for de pågældende fanger.

Derfor kan vi selvfølgelig glæde os over, at vi nu kan begynde en afskaffelse af en del af de tidsbestemte straffe, men vi er utilfredse med, at man ikke har villet fjerne dem alle. Også livsvarigt fængsel er en tidsubestemt straf. I socialdemokratiets retsreformvalg har man ønsket den afskaffet og en øverste grænse på 12 år fastsat. Den ændring har regeringen ikke taget med i sit lovforslag, men et ændringsforslag herom kan vi så formode det vil være muligt at få vedtaget med socialdemokratiets og SF's stemmer i hvert fald. Skulle det ikke være muligt, kunne man eventuelt lade muligheden for at gå op til de 16 år stå åben med et udtrykkeligt krav om, at den, der har afsonet 12 års fængsel, kun kan tilbageholdes, hvis han på det tidspunkt stadig udgør en betydelig fare for andres liv, legeme og helbred, og kun for ét år ad gangen — og bevisbyrden er selvfølgelig anklagemyndighedens.